

Fiche 5: Verordening inzake instrument voor snelle respons en paraatheid bij ernstige noodsituaties

Titel:

Voorstel voor een verordening van de Raad van tot instelling van een Instrument voor snelle respons en paraatheid bij ernstige noodsituaties

Datum Raadsdocument: 6 april 2005

Nr Raadsdocument: 8436/05

Nr. Commissiedocument: COM (2005) 113

Eerstverantwoordelijk ministerie: BZK in nauwe samenwerking met BZ i.o.m. FIN, JUST, DEF, V&W, EZ

Behandelingstraject in Brussel: RWG Civiele Bescherming, JBZ Raad

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Dit fiche dient in nauwe samenhang met de mededeling Improving the Community Civil Protection Mechanism, COM (2005) 137 en in mindere mate met de mededeling Reinforcing EU Disaster and Crisis Response in third countries, COM (2005) 153 te worden behandeld.

Dit voorstel heeft als doel de juridische basis te vormen voor Europese financiële steun aan activiteiten en maatregelen van het EU mechanisme binnen de Europese Unie en andere deelnemende landen ter voorbereiding en reactie op grote rampen, ongeacht de oorzaak. De Lidstaten, maar ook organisaties) kunnen, zo luidt het voorstel, hiertoe projectvoorstellen indienen. Betrokkenheid van derde landen buiten de EU is onder voorwaarden ook mogelijk. Dit instrument regelt de reeds bestaande en aanvullende maatregelen op het terrein van civiele bescherming. De Commissie zal jaarlijkse werkprogramma's aannemen, inclusief raamwerkcontracten, met het doel transport en materiaal te ontwikkelen. De Commissie stelt voor de fondsen voor civiele bescherming uit te breiden. De volgende activiteiten komen in aanmerking voor financiële ondersteuning:

- Voorbereidingen trainingen, databank, ontwikkelen scenario's;
- Mobilisatie experts, financiering transport, huren hulpmiddelen en materialen bij rampenrespons;
- Verder ontwikkelen kernactiviteiten van het EU mechanisme dat de internationale hulpverlening tot stand brengt;
- Implementatie kernactiviteiten van het EU mechanisme;
- Toekennen prioriteiten zoals informatie naar het publiek of preventieve maatregelen;
- Identificatie risico's en kwetsbaarheden analyse en early warning systemen.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Gematigd positief. De EU is een bindende factor van de lidstaten voor wat betreft de samenwerking op het terrein van de hulpverlening. De Commissie is de juiste entiteit om, indien een lidstaat hiertoe verzoekt, de hulpverlening op EU niveau inclusief het verstrekken van informatie naar de burger te coördineren, faciliteren en te ondersteunen. Een Europees gecoördineerd aanpak heeft de voorkeur boven verschillende nationale en/of bilaterale samenwerkingsverbanden. Daar waar het instrument in gaat op het financieren van inzet van hulp indien een ramp geschiedt, is het echter een kwestie van solidariteit en niet van subsidiariteit.

Proportionaliteit: Positief.

Consequenties voor de EU-begroting:

Deze regeling betreft de juridische basis voor de mededeling voor de verbetering van het EU mechanisme, dat de voorbereiding en reactie binnen de EU regelt en in landen die deelnemen aan het EU mechanisme. Het instrument valt binnen de Nieuwe Financiële Perspectieven.

De kosten in relatie tot rampen in derde landen vallen onder het stabiliteits instrument en worden derhalve niet meegenomen in dit instrument. Eveneens stelt de Commissie voor om "rapid response" activiteiten onder het voorstel voor "Preventie, voorbereiding en het management van de gevolgen van terrorisme" buiten de reikwijdte van dit voorstel te houden. De Commissie stelt voor om 16 miljoen EURO in 2007 tot 30 miljoen EURO in 2013 te reserveren voor de hulpverlening binnen Europa.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Concrete voorstellen zijn nog niet gedaan. De consequenties op financieel, personeel en administratief terrein zijn derhalve niet aan te geven. In het algemeen kan wel worden opgemerkt, dat na de aanslagen van New York en Madrid en nu ook weer na de tsunami een verhoogde activiteit voor het onderwerp internationale bijstand bij rampen is waar te nemen. Op enig moment zal dit leiden tot consequenties voor de Rijksoverheid. Voor de Rijksoverheid en decentrale overheid is er een extra taak door het uitvoering geven aan de inventarisatie naar de capaciteit van de hulpverlening bij grote rampen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland zal op geëigende momenten aangeven niet vooruit te zullen lopen op de algemene besluitvorming over de Financiële Perspectieven 2007-2013, en een algemeen voorbehoud maken. Het kabinetsstandpunt aangaande de Financiële Perspectieven 2007-2013, zoals vastgesteld tijdens de MR van 15 oktober jl., is leidend. Het instrument hangt nauw samen met het nieuwe solidariteitsfonds (SRRI). Nederland is vooralsnog geen voorstander van dit SRRI-instrument, omdat de huidige ervaringen slecht zijn. Het leidt vooral vanwege uitzonderingen op de regels tot uitgaven. Bovendien is de EU-toegevoegde waarde voor wat betreft de uitgaven voor hulpverlening bovenop nationaal ingrijpen niet helder (subsidiariteit). Ditzelfde geldt voor het onderhavige instrument. De subsidiariteit ligt met name in het feit dat er een centrale coördinatie plaatsvindt in geval van rampen en er gezamenlijke oefeningen en trainingen worden gehouden. Het instrument is echter ook bedoeld om de financiële consequenties van het inzetten van hulpteams bij rampen op te vangen. Dit is een kwestie van solidariteit, hetgeen ook op een bilateraal niveau geregeld kan worden. Hiervoor is geen financieel instrument van de EU nodig. Bij de te ondersteunen acties dient dus kritisch gekeken te worden welke daadwerkelijk toegevoegde waarde hebben op EU-niveau. Het snelle reactie en voorbereidingsinstrument valt vooralsnog onder het burgerschap-gedeelte van categorie 3 van de EU-begroting en is daarmee niet prioritair. De uitgaven hiervoor dienen dus maximaal reëel constant te blijven. Ook kan worden geconstateerd dat voorliggend instrument om meer middelen vraagt dan zou overeenkomen met de ambities zoals gepresenteerd in Mededeling 137 en Mededeling 153 aangaande civiele bescherming. Zo wordt bijvoorbeeld uitgegaan van het mobiliseren van 10 civiele beschermingsdeskundigen per ramp, terwijl Document 137 spreekt van kleine teams van maximaal 5 mensen.